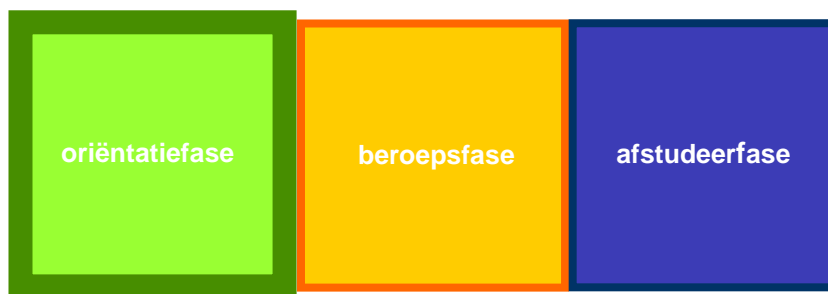

Projectbundel Duurzaamheid

2015 - 2016

Auteurs: Wiet van Bragt, Cas Dingelstad, Joep Nellissen en Marleen Warnaar

MBO Den Bosch

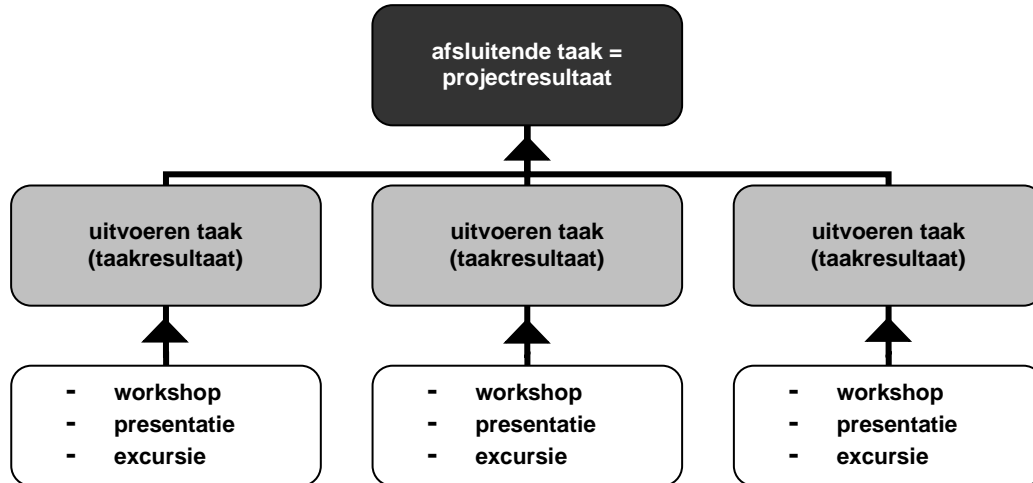
Inhoud

Projectmatig werken	3
Inhoud project.....	4
Projectoverzicht	5
Inleiding	6
1. Wat is duurzaamheid waard?	7
2. Weet wat je koopt	10
3. Duurzaamheidsexcursie	11
4. De duurzame ondernemer	12
5. Duurzaamheid in bedrijven (I)	13
6. Duurzaamheid in bedrijven (II)	15
7. Actieplan	16
8. Filmscript en filmpje.....	17
9. Evaluatieverslag	18

Projectmatig werken

Projectmatig werken in schema

De resultaten van alle taken bij elkaar, komen samen in het projectresultaat (de afsluiting van het project).

Alle onderdelen van het project en alle gewenste resultaten staan beschreven in het projectoverzicht.

Werkwijze

Studenten die weinig begeleiding nodig hebben, kunnen voldoende hebben aan de gegevens in het overzicht. Studenten die wat meer begeleiding nodig hebben, volgen stap voor stap de beschreven taken. De beschreven taken zijn dus bedoeld als richtlijn: als je een andere, meer vernieuwende weg ontdekt om het gewenste resultaat te bereiken, overleg dit dan met een projectcoach.

Bij de start van het project worden projectgroepen gevormd. Het aantal deelnemers per projectgroep kan verschillen. Je voert met je projectgroep de deeltaken uit. Werk als team efficiënt samen. Er zullen ook deeltaken zijn die je individueel moet uitvoeren.

Laat op school en op bedrijfslocaties een professionele, representatieve en geïnteresseerde houding zien.

Noteer altijd de informatiebronnen die je hebt gebruikt.

Doe iets met de feedback die je krijgt van anderen.

Inhoud project Duurzaamheid

Project titel	Duurzaamheid		
Inhoud	Wanneer je als ondernemer gaat werken wordt er in de huidige maatschappij ook van je gevraagd verantwoord te ondernemen. Één van deze verantwoordelijkheden is duurzaamheid. Maar wat is duurzaamheid eigenlijk? En waar kom je dit tegen binnen de sector van je opleiding? Tijdens dit project komen verschillende onderwerpen aan bod die met duurzaamheid te maken hebben. Tot slot ga je samen met je groep een duurzaam product of dienst bedenken en uitvoeren voor een bedrijf binnen je sector.		
Het project wordt behaald als	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnostische toets: Toets 2 moet behaald zijn met een Behaald. - Beoordelende toets: Toets 3 Eindtaak. Moet behaald zijn met een Behaald. <p><i>Student mogen aan een toets deelnemen als is voldaan aan de aanwezigheidsplicht van 80%</i></p>		
Toets 1	Taak 2	Weging: 1	<ul style="list-style-type: none"> • Alle vereiste onderdelen/opdrachten aanwezig
Toets 3	Taak 7	Weging 1	<ul style="list-style-type: none"> • Alle vereiste onderdelen/opdrachten aanwezig
Betrokken werkprocessen		Betrokken SHL competenties	
2.1 Stelt werkplan op 2.2 organiseert mensen, materialen, middelen 2,3 maakt en bewaakt planning 2.10 levert werk op		B Aansturen E Samenwerken en overleggen F Ethisch en integer handelen K Vakdeskundigheid toepassen L Materialen en middelen inzetten S Kwaliteit leveren T Instructies en procedures opvolgen	

Projectoverzicht

Projectresultaat			
Richtlijn projecttijd			
Taak	Titel	Gewenst resultaat	Verplichte kenmerken
1	Wat is duurzaamheid waard?	Je hebt de theorieles gevolgd	<ul style="list-style-type: none"> Ingefulde opdrachten
2	Weet wat je koopt	Je hebt de theorieles gevolgd	<ul style="list-style-type: none"> presentatie geven van een product
3	Duurzaamheids excursie	Je hebt de excursie gevolgd	<ul style="list-style-type: none"> verslag van de excursie
4	De duurzame ondernemer	Je hebt de theorieles gevolgd	<ul style="list-style-type: none"> presentatie over de duurzame ondernemende helden uit het vakgebied.
5	Duurzaamheid in bedrijven (I)	Je hebt de theorieles gevolgd Je hebt een afspraak gemaakt op een oud stageadres	<ul style="list-style-type: none"> verslag van een uitgevoerd interview
6	Duurzaamheid in bedrijven (II)	Je hebt de theorieles gevolgd	<ul style="list-style-type: none"> presentatie van een SWOT
7	Actieplan	Je bent begonnen met het maken van een actieplan	<ul style="list-style-type: none"> Je hebt een GO voor het Actieplan
8	Filmscript en filmpje	Je maakt met je groep een duurzaamheidsfilmpje als eindproduct van het project	<ul style="list-style-type: none"> Je hebt een GO voor het filmscript Een filmpje van 3-5 minuten
9	Evaluatieverslag	Elke groep maakt een evaluatieverslag	<ul style="list-style-type: none"> Een uitgewerkt evaluatieverslag

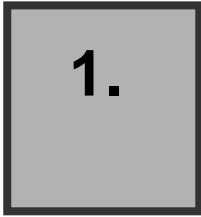
Inleiding

In onze huidige maatschappij kom je heel vaak het woord 'duurzaamheid' tegen. Niet alleen gaat het dan om producten die je koopt, het gaat ook vaak over bedrijven die 'duurzaam ondernemen'. Maar wat is duurzaamheid eigenlijk? En waar kom je dit tegen binnen de sector van je opleiding?

Tijdens dit project komen verschillende onderwerpen aan bod die met duurzaamheid te maken hebben. Je zult te weten komen hoe duurzaam je zelf bent en je zult een mening vormen over het onderwerp duurzaamheid. Verder nemen we een kijkje binnen de sector om te zien hoe duurzaamheid in de bedrijven terugkomt. Uiteindelijk ga je samen met je projectgroep een duurzaam product of dienst bedenken en uitvoeren voor een bedrijf binnen je sector.

taak

Wat is duurzaamheid waard?

plan

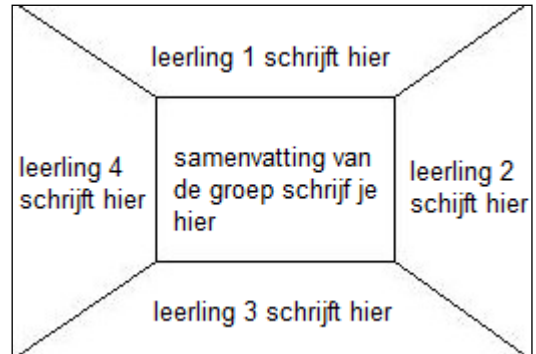
resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Je weet wat duurzaamheid betekent. • Je weet wat waarden zijn en welke waarden voor jou belangrijk zijn.
vooraf	<ul style="list-style-type: none"> • Inleiding over duurzame ontwikkeling de balans van people, planet en profit. • Instructie brainstorm • Instructie duurzaamheidsbingo • Instructie waardenladder
werktijd	2 lesuren
belang	De hele maatschappij is tegenwoordig doordrongen van het begrip duurzaamheid. Je wordt er overal mee geconfronteerd. Maar wat wil het begrip nu zeggen en welke invloed heeft het op ons en onze omgeving? In het algemeen komt duurzaamheid neer op <i>'genoeg voor altijd, voor iedereen en overal'</i> . Maar wat betekent dit voor jou? Vind jij duurzaamheid belangrijk? Voordat je 9 weken lang met duurzaamheid aan de slag gaat is het goed stil te staan wat duurzaamheid voor jou betekent.

do **Brainstorm**

- Je gaat in groepjes van vier brainstormen aan de hand van een placemat (op A3 formaat). In de brainstorm probeer je de volgende vraag te beantwoorden:

Hoe ziet een duurzame wereld er uit?

1. Ieder begint zelfstandig om in zijn/haar eigen vak in eigen woorden en korte zinnen een antwoord op de brainstormvraag op te schrijven. Probeer zowel aandacht te hebben voor people, planet als profit.
- 2: In overleg met de groep worden de meest belangrijke punten eruit gehaald en beschreven in de rechthoek in het midden.
- 3: Vervolgens wordt klassikaal nabesproken wat er uit de verschillende brainstormen is gekomen en wat de overeenkomsten en verschillen zijn.

do **Duurzaamheidsbingo**

- Loop allemaal door de klas met je bingo kaart.
- Kies steeds een duurzaamheidsactiepunt uit en vraag of een klasgenoot aan dit actiepunt voldoet.
- Als het antwoord JA is mag je de naam van je klasgenoot in het vakje zetten.
- Let op! Elk naam mag maar een keer gebruikt worden.
- Degene die het eerst BINGO heeft, (dat betekent vier ingevulde vakjes op een rij) wint!

DUURZAAMHEIDSBINGO

Is actief bij een milieclub of natuurvereniging	Scheidt thuis plastic afval	Eet minimaal 1x per week vegetarisch	Neemt altijd de fiets bij afstanden korter dan 5 km
Doucht korter dan 5 minuten	Koopt soms tweedehands spullen	Heeft een eigen moestuin	Eet meestal biologisch of lokaal voedsel uit het seizoen.
Gebruikt duurzame energie thuis	Heeft een A++ koelkast of wasmachine thuis	Gaat op vakantie met de trein of bus i.p.v. met auto of vliegtuig	Heeft thuis een 'nee-ja' of nee-nee sticker op de brievenbus
Heeft thuis spaarlampen hangen	Haalt altijd de oplader uit het stopcontact als deze niet gebruikt wordt	Gooit nooit afval op straat	Let in de winkel op duurzaamheidskeurmerken

do Waardenladder

- Werk in groepjes van 4 samen. Knip de 10 waardenblokjes uit elkaar.
- Leg de waarden naast elkaar en bedenk voor jezelf welke je het meest belangrijk vindt en welk het minst. Probeer een rangorde aan te brengen van meest naar minst belangrijk.
- Bespreek met elkaar de verschillen en overeenkomsten
- Maak vervolgens als groep een gezamenlijke randschikking van de waarden van meest naar minst belangrijk. Probeer elkaar te overtuigen van het belang van de verschillende waarden.

WAARDE	Extra uitleg
1. Materiele rijkdom en welvaart	Geld, comfort en luxe
2. Rechtvaardigheid	Iedereen gelijk en eerlijk behandelen
3. Dienstbaarheid	Klaar staan voor de ander die je nodig heeft
4. Zekerheid	Weten waar je aan toe bent nu en in de toekomst
5. Onafhankelijkheid	Kunnen doen wat je wil zonder dat je de ander nodig hebt
6. Respect	De ander mag doen wat hij wil en ik ook
7. Gezondheid	Geestelijk en lichamelijk welzijn
8. Een goede opleiding en baan	Voorzien van werk en inkomen
9. Verantwoordelijkheid	Mijn bijdrage leveren en doen wat ik kan
10. Duurzaamheid	People, planet en profit in balans

Klassikaal worden de verschillen en/of overeenkomsten van de waardenrangschikking besproken. Belangrijke vragen die tijdens de bespreking aan bod kunnen komen zijn:

- In hoeverre vinden we allemaal dezelfde waarden belangrijk?
- Waarom zijn bepaalde waarden belangrijk?
- Wat zijn de verschillen? Hoe komt dat?
- Hoe verhouden de waarden zich tot de waarde duurzaamheid?

check & act

Je hebt actief deelgenomen aan de brainstorm, duurzaamheidsbingo en de waardenladder en kunt uitleggen wat duurzaamheid betekent en waarom duurzaamheid van waarde is.

taak

2. Weet wat je koopt

plan

resultaat	<ul style="list-style-type: none"> Een individueel verslag met daarin de resultaten van je productonderzoek
vooraf	<ul style="list-style-type: none"> Inleiding circulaire economie en cradle to cradle principe. Instructie opdracht
werktijd	6 lesuren
belang	Alle producten die je koopt kunnen positieve en negatieve gevolgen hebben voor je leven, voor je gezondheid en de wereld om je heen. Het is goed om je bewust te zijn van de positieve en minder positieve effecten. Zo kun je afwegen wat je wel of niet verantwoord vindt om te kopen. Door te onderzoeken hoe een product tot stand is gekomen en of dit wel op een maatschappelijk verantwoorde manier gebeurt, leer je om bewuster te kijken naar je eigen keuzes.

do

- Noem 3 producten die je de afgelopen maand hebt gekocht. Noem het product en geef aan welke factor voor jou doorslaggevend (of van waarde) was voor de aankoop.
- Bij welke van onderstaande 5 factoren sta jij nooit stil? Waarom doe je dit niet?
  - Prijs-kwaliteitverhouding:
  - Gebruikersgemak
  - Milieueffecten en gezondheidseffecten
  - Gevolgen voor je eigen leven
  - Morele aspecten bij het kiezen
- Kies een product (bijvoorbeeld een mobiel, spijkerbroek, gehaktbal of banaan, sportschoen) dat je de afgelopen maanden hebt gekocht en dat je wilt onderzoeken.
- Verwerk in je verslag de volgende onderdelen:
  - Waar let jij op als je dit product koopt?(noem minimaal 3 aspecten)
  - Waar is het product precies van gemaakt en waar komen alle grondstoffen in het product vandaan?
  - Hoe en waar wordt het product gemaakt?(Onder welke arbeidsomstandigheden? In welke landen?)
  - Kun je iets vertellen over de milieueffecten tijdens de productie?
  - Kun je iets vertellen over het afval dat overblijft na gebruik?
  - Noem minimaal 2 bedrijven die dit product produceren, waarvan een van deze bedrijven produceert op een duurzame manier.
  - Maken ze reclame over dit product? Zo ja, wat wordt er in de reclames over dit product verteld? Welke waarden staan in de reclame van het product centraal?
  - Wordt er ook iets verteld over duurzaamheid? Laten ze ergens zien dat ze in hun productie rekening houden met mens en milieu. Denk aan de missie van het bedrijf of in de reclame. Er kan ook sprake zijn van een keurmerk.

check & act

- Je hebt individueel een verslag gemaakt van een product en je hebt daarin de 8 punten besproken.
- Je docent heeft het verslag met een voldoende beoordeeld.

taak

3.

Duurzaamheidsexcursie

plan

resultaat	Heeft een duurzaam bedrijf in het eigen vakgebied bezocht, vragen gesteld aan de ondernemer en daar een verslag over geschreven.
vooraf	Tijdige aankondiging van tijd en plaats van de excursie.
werktijd	4 lesuren
belang	Als je meer wilt weten over duurzaam ondernemerschap kun je natuurlijk het beste kennismaken met interessante praktijkvoorbeelden. Iedere duurzame ondernemer heeft zijn eigen unieke verhaal. We gaan aan het begin van dit project naar een succesvol bedrijf op excursie dat probeert duurzaamheid in de praktijk te brengen.

do

- Ga alvast op internet opzoek naar de belangrijkste kenmerken en eigenschappen van het excursiebedrijf dat we gaan bezoeken.
- Bedenk twee originele vragen die je de ondernemer wilt stellen.
- Maak van de excursie een verslag van een A4-tje (lettertype 10, Arial) waarin je in gaat op de onderstaande vragen, aangevuld met de antwoorden op de twee vragen die je zelf hebt bedacht.
  - 1) *Welke producten en diensten levert het bedrijf?*
  - 2) *Waarom heeft de ondernemer gekozen om met duurzaamheid aan de slag te gaan?*
  - 3) *Op welke doelgroep (klanten) richt het bedrijf zich en wat zijn de wensen en behoeften van deze doelgroep?*
  - 4) *Welke eigenschappen van de ondernemer hebben bijgedragen aan het succes van het bedrijf?*
  - 5) *Zou je bij dit bedrijf willen werken? Waarom wel of niet, leg uit.*
- Zorg samen met je klas ervoor dat we tijdens de excursie op alle vragen antwoord krijgen

check & act

- Je hebt een duidelijk beeld van het bedrijf dat je hebt bezocht en antwoorden op je vragen.
- Je hebt het excursieverslag ingeleverd en de docent heeft dit met een voldoende beoordeeld.

taak

4

De duurzame ondernemer

plan

resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Je weet wat duurzaam ondernemerschap in je eigen vakgebied inhoudt. • Je hebt een presentatie gegeven over een duurzame ondernemer in je eigen vakgebied.
vooraf	<ul style="list-style-type: none"> • Je hebt taken 1 en 2 uitgevoerd. • Je hebt actief deelgenomen aan de duurzaamheidsexcursie – taak 3. • Je hebt via stages kennis gemaakt met ondernemerschap in je eigen vakgebied.
werktijd	4 lessen Bestaande uit een voorbereiding voor de presentatie en de presentatie zelf. Presentatie 10 minuten
belang	Vandaag ga je je verder verdiepen in duurzaam ondernemerschap binnen je eigen vakgebied. Je gaat onderzoeken welke uitdagingen er op het gebied van duurzaamheid bij de ondernemers in jouw vakgebied aan de orde zijn. Je zult merken dat er al veel bedrijven en organisaties in jouw vakgebied bezig zijn met duurzaamheid. Maar wat doen ze precies en waarom, en wordt er wel echt een bijdrage geleverd om de duurzaamheidsproblemen op te lossen? Soms kan er bijvoorbeeld ook sprake zijn van “green washing”. Dit betekent dat het bedrijf zich duurzamer en milieubewuster voordoet dan het eigenlijk is.

do

- Vandaag ga je in tweetallen een presentatie van 10 minuten houden over een duurzame ondernemer in je eigen vakgebied.
- Onderzoek eerst voor welke duurzaamheidsvraagstukken en uitdagingen jouw vakgebied staat.
- Ga vervolgens uitzoeken wat duurzaam ondernemen in jouw vakgebied betekent. Verdiep je in de motieven van het duurzaam handelen in de bedrijven. Welke belangen hebben de ondernemers en wat levert duurzaam ondernemen op?
- Zoek op internet naar duurzame ondernemers in jouw vakgebied.
- Kies een duurzame ondernemer uit die voor jou een voorbeeld is. Stem klassikaal af dat ieder tweetal een andere ondernemer kiest.
- Bereid een presentatie voor van 10 minuten waarin je een duidelijk beeld geeft van het bedrijf, de ondernemer en de ontwikkelingen die het bedrijf heeft doorgemaakt. Presenteer wat het bedrijf precies doet aan duurzaam ondernemen, waarom en wat het oplevert. Onderzoek ook of er wel echt een bijdrage wordt geleverd om de duurzaamheidsproblemen op te lossen.
- Presenteer op een aansprekende wijze jullie duurzame ondernemersheld.

check & act

- Je hebt een overtuigende en inhoudelijk sterke presentatie gegeven over een duurzame ondernemersheld uit jouw beroepssector
- De presentatie wordt met een voldoende beoordeeld als inhoud en vorm met overtuiging en inzicht zijn gebracht.

taak

5. Duurzaamheid in bedrijven (I)

plan

resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Je weet wat maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is. • Je kent de MVO Prestatieladder. • Je weet hoe je een bedrijf kunt toetsen op MVO.
vooraf	<ul style="list-style-type: none"> • Inleiding over maatschappelijk verantwoord ondernemen (Powerpoint beschikbaar)
werktijd	2 lesuren
belang	Persoonlijke waarden m.b.t. duurzaamheid kunnen krachtig worden gevoeld, maar, omwille van bijvoorbeeld economische groei of werkdruk, wordt in het bedrijfsleven soms aan deze waarden voorbij gegaan. Aandacht voor duurzaamheid is niet alleen van belang voor personen, maar net zo belangrijk voor een bedrijf als geheel. Vandaar dat er steeds meer aandacht is gekomen voor MVO, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De MVO Prestatieladder is een belangrijk instrument in de controle van bedrijven op dit gebied.

do

a) Quickscan Helicon MBO

- Je gaat een snelle indruk van de duurzaamheid van onze school maken. Vul daartoe de tabel op de volgende pagina in. Bij 'Score' vul je in wat je zelf denkt op een schaal van 1 (slecht) tot 5 (zeer goed).
- Wat valt je op over de duurzaamheid van Helicon MBO?

do

b) Checklist MVO maken.

- Stel in tweetallen een vragenlijst samen om een bedrijf uit jouw eigen werkveld te kunnen doorlichten op het gebied van MVO.
- Gebruik de informatie die je in de instructie hebt gekregen om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen. Dat wil zeggen: houd rekening met zoveel mogelijk relevante MVO-indicatoren. Kijk op <http://www.mvoprestatieladder.nl/mvoprestatieladder.php> voor het officiële document. Gebruik dit om je eigen vragen te formuleren.
- Laat jullie vragenlijst controleren door de docent, voordat je verder gaat met deel c).

do

c) Interview op oud stageadres.

- Leg contact met een voor jou bekend bedrijf en vraag of zij met jou een gesprek over duurzaam ondernemen willen voeren. Je mag dit interview in tweetallen afnemen.
- Maak een afspraak en gebruik de door jou gemaakte vragenlijst als leidraad bij dit gesprek.
- Bij Taak 6 van project Duurzaamheid worden de resultaten van iedereen gecombineerd.

check & act

Je hebt een vragenlijst gemaakt over MVO in het bedrijfsleven en een afspraak gemaakt met een voor jou bekend bedrijf voor een interview over dit onderwerp. Je begrijpt wat MVO is en je hebt een idee van de verschillende indicatoren. Je weet waar je deze indicatoren kunt terugvinden.

Quickscan Duurzaamheid

Algemene informatie schoolgebouw			
Oppervlakte in m ²	<input type="text"/>	Aantal docenten	<input type="text"/>
Inhoud in m ³	<input type="text"/>	Aantal leerlingen	<input type="text"/>
Gas jaarverbruik in m ³	<input type="text"/>	Periode	<input type="text"/>
Water jaarverbruik in m ³	<input type="text"/>	Periode	<input type="text"/>
Elektriciteit jaarverbruik in kWh	<input type="text"/>	Periode	<input type="text"/>
Opwekking duurzame energie	[JA] / [NEE]	Type	<input type="text"/>
Uitkomsten milieuscan			
Onderwerp	Score	Gaat goed	Kan beter
Afval	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Communicatie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Energie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gebouw en omgeving	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Groen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hygiëne	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Mobiliteit	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Veiligheid	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Voedsel	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Water	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Totaalscore	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Aanvullingen			
<input style="height: 50px;" type="text"/>			

Bron: Eco-Schools Nederland - www.eco-schools.nl

taak

6. Duurzaamheid in bedrijven (II)

plan

resultaat	Een tabel met daarin de resultaten van de MVO-interviews van de hele klas. Een korte presentatie voor de klas van 5 minuten.
vooraf	<ul style="list-style-type: none"> • Interview op bekend bedrijf uitgevoerd en uitgewerkt • Instructie Taak 6
werktijd	4 uren
belang	Persoonlijke waarden m.b.t. duurzaamheid kunnen krachtig worden gevoeld, maar, omwille van bijvoorbeeld economische groei of werkdruk, wordt in het bedrijfsleven soms aan deze waarden voorbij gegaan. Aandacht voor duurzaamheid is niet alleen van belang voor personen, maar net zo belangrijk voor een bedrijf als geheel. Vandaar dat er steeds meer aandacht is gekomen voor MVO, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De MVO Prestatieladder is een belangrijk instrument in de controle van bedrijven op dit gebied.

do

- Werk in tweetallen de gegevens uit die je hebt verkregen tijdens het interview. Gebruik daarbij het volgende format:

Bedrijf	Activiteiten in het kader van		
	People	Planet	Profit
Positief effect			
Ongewenst effect			

- Verzamel de uitwerkingen van al je klasgenoten en maak er één overzicht van.
- Maak nieuwe groepjes van max. 4 leerlingen en doe een SWOT-analyse op de gegevens in het totaaloverzicht.
  - S = Strengths - wat zijn de **sterke kanten** in dit werkveld?
  - W = Weaknesses - wat zijn de **zwakke kanten** in dit werkveld?
  - O = Opportunities - waar liggen de **kansen** voor MVO in dit werkveld?
  - T = Threats - wat zijn de **bedreigingen** voor MVO in dit werkveld?
- Presenteer de bevindingen van jullie viertal in 5 minuten aan de rest van de klas.

check & act

- Je hebt in tweetallen de informatie die je bij het interview op een bedrijf hebt verkregen uitgewerkt in een overzichtelijk format.
- Je hebt in een groepje van max. 4 leerlingen het totaalbeeld van MVO in jullie werkveld geanalyseerd, en een korte presentatie van jullie bevindingen gegeven.
- Jouw docent heeft de presentatie met een voldoende beoordeeld.

7.

Het Actieplan (I)

plan

resultaat	Je hebt een GO voor je actieplan
vooraf	Je hebt alle lessen over duurzaamheid gevolgd. Je volgt de instructie van de docent op taak 7 en 8.
werktijd	4 uren
belang	Afgelopen weken heb je onderzocht wat je eigen waarden zijn met betrekking tot duurzaamheid en wat de kansen en bedreigingen zijn voor je beroepssector. Nu breng je je opgedane inzichten samen in een actie die leidt tot meer duurzaamheid binnen jouw beroepssector. Dit kan zowel een product als een dienst zijn. Van de actie die jullie bedacht hebben maken jullie een aansprekend, overtuigend inspiratie filmpje van 3-5 minuten. Voordat je van start kan, denk je goed na door het actieplan stapsgewijs uit te werken en de rollen en taken te verdelen.

do

- Maak in groepjes van vier een actieplan. zorg dat hierin de volgende antwoorden zijn verwerkt;
  - Wat is het duurzaamheidsprobleem?
  - Wat is het doel van ons project?
  - Welke eisen stellen we aan het resultaat?
  - Welke taken passen bij dit project? En bij wie passen deze taken?
  - Wat hebben we nodig om het resultaat te bereiken?
  - Wanneer moet het resultaat klaar zijn?
  - Wanneer zijn de mensen/ middelen beschikbaar?
  - Hoeveel tijd kost het uitvoeren van het plan?
  - Vul gezamenlijk het logboek in bijlage 1 in.
- Stuur dit voorstel op naar je docent.

check & act

- Vraag door middel van het feedbackformulier in [bijlage 2](#) feedback van je docent.
- Aan de hand van je geschreven actieplan krijg je een go / no go om te starten met het filmscript.

8.

Filmscript en filmpje (II)

plan

resultaat	Je hebt een GO voor je filmscript en kan gaan filmen. Een filmpje van 3-5 minuten waarin jullie duurzaamheidsactie op een creatieve, krachtige, overtuigende wijze wordt overgebracht.
vooraf	Lessen over duurzaamheid.
werktijd	6 uren
belang	Je krijgt de opdracht om een filmpje te maken over verduurzaming van je beroepssector. Bij het maken van een script moet je heel goed weten wat je precies wilt laten zien en wilt overbrengen. Wees creatief en breng jullie actieplan op een ludieke, overtuigende en krachtige manier in beeld!

do

- Een script is de volledige beschrijving van het filmpje dat je wilt gaan maken. Beschrijf alles wat er te 'zien' en te 'horen' is in de film tot in de kleinste punten. Denk aan de opening, de kern en het slot. Zorg dat het een logisch samenhangend geheel is.
- Een script bestaat uit 2 belangrijke elementen; gesproken woord en actie. Voor het schrijven van een script gebruik je spreektaal. Je moet er dus naar streven het taalgebruik zo natuurlijk mogelijk te houden. Actie is alles wat je ziet gebeuren en alle belangrijke geluiden.
- Laat het gedetailleerde script zien aan je docent.
- Als de docent een GO heeft gegeven, kunnen jullie gaan filmen. Verdeel goed de rollen en taken zodat je effectief je filmmateriaal kan verzamelen.
- Monteer de film tot een mooi resultaat van 3-5 minuten.

check & act

- Je hebt een GO gekregen voor je filmscript.
- Je hebt gefilmd tot een eindproduct van 3-5 minuten en het filmpje gemotiveerd.
- Het filmpje is een creatieve, inspirerende en krachtige weergave van het resultaat van het project.

9. Evaluatieverslag

plan

resultaat	Evalueer het groepsproces en eindproduct
vooraf	Lessen over duurzaamheid. Idee en Actieplan Filmscript Filmpje
werktijd	2 uren
belang	Terugkijken en evalueren of de behaalde resultaten het gewenste effect hebben gerealiseerd

do

- Evalueer met je groep het actieplan, de uitvoering (het filmen) en het resultaat (de film). Evalueren is terugkijken om conclusies te trekken uit wat jullie gedaan hebben.
  - Was alles op tijd klaar?
  - Hoe verliep de uitvoering vergeleken met de planning?
  - Is het doel bereikt?
  - Waar liep je tegen aan?
  - Wat zou je anders doen?
- Bespreek de evaluatie onderling en stuur de evaluatie naar de begeleidende docent.

check & act

- De evaluatie toont aan of/dat de projectdoelen behaald zijn en wat anders en beter had gekund.

Bijlage

1. Logboek

Hieronder staan enkele voorbeelden van uitwerkingen van een logboek. Zo kun je zelf nadenken hoe jouw groep het beste weer kan geven wat je elke groepsbijeenkomst doet.

Datum	Wie	Wat	Opmerkingen	Afspraken

Datum				
Namen				
Werkzaamheden				
Gemaakte keuzes				
Gemaakte afspraken				
Wat ging goed				
Wat ging minder goed				

2. Feedbackformulier

Product ontwikkeld door:

Feedback van:

Datum:

kenmerk product	Feedback
Het is duidelijk welk eindproduct de groep moet en wil opleveren. De eisen zijn duidelijk uitgewerkt.	
De planning staat in een schema en ziet er overzichtelijk uit.	
Er staat zeer duidelijk en detaillistisch uitgewerkt wat er moet gebeuren. Is dit realistisch?	
Er staat uitgewerkt hoe dit moet gebeuren.	
Er staat zeer duidelijk uitgewerkt wanneer het moet gebeuren.	
Er zijn deadlines opgenomen in de planning.	
Ieder groepslid heeft evenveel inbreng gehad in de uiteindelijke planning.	
De taken zijn eerlijk verdeeld onder de groepsleden.	
Ieder groepslid weet wat hij of zij moet doen.	

Alle afspraken die gemaakt zijn tussen de groepsleden onderling zijn genoteerd.	
Alle afspraken die gemaakt zijn tussen de groep en de coach zijn genoteerd.	
Ieder groepslid heeft voor zichzelf minimaal 2 doelen opgesteld waaraan hij of zij gaat werken tijdens het project. SMART formuleren.	
Alle groepsleden hebben minimaal 2 groepsdoelen opgesteld waaraan alle groepsleden gaan werken tijdens het project. SMART formuleren.	
	overige opmerkingen